

Projektnamn

Smittsäker uppfödning av Linderödskorsningar i fådjursbesättningar med utevistelse

Projektägare

Gård & Djurhälsan Sverige AB

Projektledare

Anna Kilsby, Gård & Djurhälsan

Delaktiga personer och organisationer

Anna Kilsby, Gård & Djurhälsan

Rebecka Westin, Gård & Djurhälsan

Camilla Hallgren, Gård & Djurhälsan

Lars Johanson, Ekobolaget

Oskar Ohlsson, Skalkrike Gård

Projekttid

Projektet påbörjades i april 2022 och slutfördes under november 2023. Kostnader som uppstått inom projektet är dock bara medräknade från 27 maj 2022 och framåt.

Syfte med projektet

Syftet med projektet var att genomföra ett produktionsförsök i en fådjursbesättning med Linderödskorsning i enlighet med KRAV:s regelverk gällande djuromsorg och smittskydd. I försöket korsades renrasiga Linderödssuggor med semin från norsk Duroc. Det finns flertalet utmaningar att beakta i försöket bl. a smittskydd när grisar hålls utomhus. Syftet var också, utifrån vad försöket ledde fram till, att planera en ny tjänst hos Gård & Djurhälsan med fokus på rådgivning till besättningar med endast ett fåtal grisar.

Genomförande av projektet

I produktionsförsöket har följande aktiviteter genomförts:

1. Oskar Ohlsson, Skalkarrike Gård deltar på utbildning i villkorad läkemedelsanvändning mars 2022 och godkänns för att distribuera läkemedel till grisarna på gården.
2. Oskar Ohlsson, Skalkarrike Gård deltar på utbildning i seminering för att kunna seminera sina suggor. Seminering av fem Linderödsgyltor sker den 20–21 april 2022.
3. Djurhälsoveterinär Rebecka Westin besöker gården och ansluter dem till Gård & Djurhälsan samt går igenom smittskyddsrutiner på gården.
4. De seminerade suggorna provtas för alla, för livdjursproducerande besättningar, nödvändiga analyser: salmonella, dysenteri, PRRS och nyssjuka. Negativa prover krävs för att suggorna ska kunna flyttas till Ekobolaget, dvs. slaktgrisuppfödaren.
5. Djurhälsoveterinär Rebecka Westin besöker Skalkrike gård var 5-8:e vecka och följer upp läkemedelsanvändningen samt att smittskyddsrutiner efterlevs.
6. Djurhälsoveterinär Rebecka Westin besöker Ekobolaget var 5-8:e vecka och följer upp läkemedelsanvändningen samt att smittskyddsrutiner efterlevs.
7. Under besöken på Ekobolaget sker särskild övervakning av Linderödssuggorna och deras avkommor vad gäller antal smågrisar, eventuell grisningsproblematik, digivning, hälsostatus på suggor och smågrisar, tillväxt, avvänjning och foderförbrukning.

Av sex seminerade gyltor grisar fem, med bra resultat. En av gyltorna ville inte ta hand om smågrisarna som istället fördelades ut på övriga gyltor. Totalt antal överlevande smågrisar på de fem gyltorna blev 40, ett bra resultat. Linderödsgyltorna visar upp en något mer beskyddande

instinkt över sina smågrisar, vilket är bra att beakta vid hantering.

Duroc generna slår igenom utseendemässigt då samtliga smågrisar är rödbruna till färgen med få antal prickar. Grisarna är mycket aktiva och suggornas ger bra med di.

- 8.** Våren 2023 beslutar sig Oskar Ohlsson för att avsluta produktionen, vilket gör att Ekobolaget köper hans Linderödssuggor. Detta eftersom produktionen av korsningsdjur önskas fortsätta.

Under produktionsförsökets gång har rådgivning av djurhälsoveterinär samt produktionsrådgivare skett kring smittskydd, djurhälsa, djurvälstånd och management. Denna rådgivning kommer sammanfattas i rapporter som publiceras på Gård & Djurhälsans hemsida.

- 9.** Korsningsgrisarna slaktas i april 2023. Smakriket genomför smaktester av köttet med mycket gott resultat.

- 10.** Under våren 2024 planeras lansering av en ny rådgivningstjänst av Gård & Djurhälsan till grisproducenter med endast ett fåtal grisar. Rådgivningen kommer bygga på telefonsamtal samt digitala möten. Målet är att nå ut med anpassad information för att grishållaren ska känna sig trygg och säker vad gäller smittskydd, djurhälsa, djurvälstånd och management.

Sedan hösten 2023 är det extra stort fokus på just smittskydd i grisbesättningar på grund av det ASF-utbrott som skett i Fagersta. Just denna typ av mindre besättningar med grisar som delvis hålls utomhus är extra viktiga att bevaka och skydda på grund av den exponering till miljön som grisarna utsetts för. Det finns ett nationellt intresse i att information kring smittskydd även kommer till denna typ av besättningar och målsättningen med den nya rådgivningstjänsten är att nå ut till fler fågrisbesättningar. I produktionsförsöket Smittsäker uppfödning av Linderödskorsningar har Gård & Djurhälsan samlat på sig vilken typ av information som behövs och hur denna ska presenteras för denna grupp av producenter.

Spridning av resultat

Projektets resultat har spridits genom:

- Föredrag på Grisföretagardagen den 23 november 2022 av Mattias Dernelid, Smakriket.
- Intern kompetensspridning till veterinärer och produktionsrådgivare inom Gård & Djurhälsan via Affärsområdesmöten.
- Spridning till branschen via branschmedia, tidning Grisföretagaren.
- Resultat från produktionsförsöket sprids även via vår hemsida, nyhetsbrev och övriga sociala medier.
- Ny rådgivningstjänst till fågrishållare lanseras våren 2024.

Ekonomiskt resultat

Projektets ekonomiska utfall redovisas i bilaga 1.

Sammanfattning av resultat

Produktionsförsöket har lett till att Gård & Djurhälsan samlat rådgivning kring smittskydd, djurhälsa, djurvälstånd och management till mindre besättningar med endast ett fåtal grisar samt grisar av olika raser. Uppfödningen av korsningen Linderödsgris och norsk Duroc har varit lyckosam i förhållande till dräktighetsprocent, antal födda smågrisar samt tillväxt. Slaktkropparna av korsningen Linderödsgris och norsk Duroc har visat god köttkvalitet. Under våren 2024 kommer Gård & Djurhälsan, utifrån lärdomar från detta projekt, lansera en rådgivningstjänst riktad till besättningar med få grisar som ofta hålls utomhus. Fokus på smittskydd i denna typ av besättningar har, efter ASF-utbrottet i Fagersta september 2023 intensifierats och det känns viktigare än någonsin, för svensk grisproduktion, att nå även denna typ av besättningar med rådgivning.

Under projektets gång har vi tillsammans med djurhållaren studerat och diskuterat utmaningar bl. a inom utfodring, inhysning av djuren och beteenden hos korsningsdjuren. Korsningsdjuren i detta projekt visade inte så stora skillnader i krav på inhysning eller foder jämfört med grisar som normalt används för köttproduktion. Det största

behovet inom rådgivning till denna typ av besättningar är kopplat till att producenterna som startar upp ofta är nya inom grisproduktion och behöver mycket råd och tips kring produktionen i stort. Det finns ett behov av en tjänst som ger producenterna tillgång till telefonrådgivning alternativt digitalrådgivning på regelbunden basis. Ofta är produktionen relativt småskalig vilket gör att de befintliga tjänsterna blir för stora. Genom att skapa en tjänst med ett anpassat pris är målet att fånga upp fler mindre producenter vilket också är gynnsamt för smittskyddet inom hela den svenska grisproduktionen. Kan vi snabbt nå ut med information och råd till dessa producenter också vid ett skarpt läge t ex ett nytt ASF-utbrott vinner hela branschen på detta. Naturligtvis behöver smittskyddsrutiner inkl. provtagning även följas inom mindre besättningar för att vi ska ha en så säker grisproduktion som möjligt i Sverige.